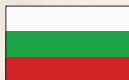

Съфинансирано от
Европейския съюз

СТРАТЕГИЧЕСКИ ПЛАН 2023-2027
за развитие на земеделието и селските райони

ЕВРОПЕЙСКИ ЗЕМЕДЕЛСКИ ФОНД ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ

ПРИМЕРНИ ПРОЕКТНИ ИДЕИ

по под-мярка II.Г.1 “Инвестиции в земеделски стопанства”
под-мярка II.Г.2 “Инвестиции в преработка на
селскостопански продукти”
от Стратегията за водено от общностите местно развитие
на МИГ Пещера - Брацигово

За земеделските стопани и преработвателите

Този информационен материал е подготвен като практическо продължение на проучването на добри практики по подхода ЛИДЕР и представя идеи, приложими към територията на МИГ Пещера - Брацигово. Основната му цел е да преведе възможностите на Стратегията за водено от общностите местно развитие на по-разбираем език - чрез конкретни примери за инвестиции, които могат да подкрепят развитието на местните земеделски стопанства, преработватели и предприемачи.

В частта за земеделските стопани са включени идеи, свързани с модернизация на стопанства, закупуване на специализирана техника, инвестиции в напояване, съхранение, развитие на животновъдство, създаване и/или отглеждане на трайни насаждения, билки, зеленчукопроизводство и други дейности, съобразени със спецификата на територията.

В частта за преработвателите акцентът е върху възможността местните земеделски суровини да бъдат превърнати в продукти с по-висока добавена стойност - храни, напитки, сушени продукти, млечни и месни продукти, пчелни продукти и други изделия с пазарен потенциал.

Информацията може да се използва като отправна точка при обмисляне на бъдещо кандидатстване. Представените идеи не са готови проекти, а примери, които могат да помогнат на предприемчиви хора от територията на МИГ да разпознаят подходяща за тях посока за развитие и да я превърнат в конкретно инвестиционно намерение.

Стратегията за водено от общностите местно развитие на МИГ Пещера - Брацигово поставя акцент върху практическата подкрепа за местната икономика - земеделските стопанства, преработката на местни суровини, малкия бизнес, услугите и занаятите.

Проучването на добри практики по ЛИДЕР показва, че най-успешните идеи са тези, които тръгват от реална местна потребност, използват наличните ресурси на територията и водят до видим резултат - модернизирано стопанство, нов продукт, по-достъпна услуга, разширена дейност или нова заетост. Затова примерните проектни идеи са разработени така, че да бъдат разбираеми, практически насочени и близки до възможностите на местните кандидати.

В таблицата са представени разполагаемите средства по трите под-мерки от стратегията, насочени към частната инициатива: инвестиции в земеделски стопанства, инвестиции в преработка на селскостопански продукти и инвестиции за неземеделски дейности в селските райони. Тези бюджети очертават рамката, в която местните земеделски стопани, преработватели, микро- и малки предприятия, самонаети лица и предприемачи могат да търсят подкрепа за своите идеи.

**НАЛИЧНИ СРЕДСТВАТА ЗА ИНВЕСТИРАНЕ ПО МЕРКИТЕ
ОТ СТРАТЕГИЯТА НА МИГ ПЕЩЕРА - БРАЦИГОВО
за периода 2026 – 2029 г.**

Код на мярката	Име на мярката	Допустими кандидати	Общо за периода на стратегията в евро
II.Г.1	Инвестиции в земеделските стопанства	Земеделски стопани	613 000
II.Г.2	Инвестиции за преработка на елскостопански продукти	1. Земеделски стопани 2. Еднолични търговци и юридически лица	102 000
II.Г.3	Инвестиции за неселскостопански дейности в селските райони	1. Земеделски стопани 2. Микро предприятия /регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон, Закона за кооперациите или Закона за вероизповеданията, както и физически лица, регистрирани по Закона за занаятите/	450 000

Представените примерни проектни идеи не са изчерпателен списък, а отправна точка - ориентир как една добра идея може да се превърне в конкретно инвестиционно намерение, подходящо за определен кандидат, населено място, пазар и възможностите на стратегията.

Под-мярка II.Г.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“

ПАРАМЕТРИ НА ПОДПОМАГАНЕТО

Параметър	Стойност/Условие
Потенциални кандидати	Земеделски стопани – физически лица или микропредприятия със земеделска дейност, регистрирани като земеделски стопани най-малко 12 месеца преди кандидатстването, с минимален стандартен производствен обем (СПО) на земеделското им стопанство с равностойност не по-малко от 8000 евро
Минимален размер	10 000 евро без ДДС
Максимален размер	150 000 евро без ДДС
Интензитет на финансовата помощ	До 65% от допустимите разходи за икономически дейности
Повишен интензитет на финансовата помощ	До 80% от допустимите разходи за инвестиции от кандидати, които са: - земеделски стопанин на възраст до 40 години - да притежават професионални умения и компетентност в областта на селското стопанство и/или ветеринарна медицина и/или икономическо образование със земеделска насоченост

Примерни проектни идеи в земеделието:

Малко стопанство за билки, ароматни култури и маслодайна роза

Описание на идеята: Създаване или модернизиране на малко стопанство за билки, ароматни култури и/или маслодайна роза чрез инвестиции в специализирана техника, напояване, оборудване за прибиране и първично съхранение на продукцията.

Подходящ кандидат: земеделски стопанин - физическо лице или микро предприятие със земеделска дейност, регистриран земеделски стопанин съгласно Закон за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) най-малко 12 месеца преди кандидатстване. Размер на стопанството: мин. 8000 евро, измерени в стандартен производствен обем (СПО).

Връзка с територията: моделът е приложим поради наличието на природни дадености, възможности за алтернативно земеделие, билки, медицински култури и маслодайна роза, посочени като потенциал в СВОМР.

Примерни активи: малогабаритен трактор, фреза, култиватор, мулчер, косачка, ремарке, техника за обработка между редовете, техника за прибиране на билки/ароматни култури, оборудване за първична подготовка, стелажи, везни, пакетиращо оборудване, навес или склад, водосъдържател, капково напояване, соларна система/ фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) за собствени нужди, датчици за влажност и температура на почвата, контролери за капково напояване, метеостанция, GPS навигация, софтуер за планиране на дейностите, дрон за наблюдение на площите.

Очакван ефект: по-добро използване на малки и разпокъсани площи, преминаване към по-доходоносни култури, възможност за създаване на местен продукт и директна реализация.

Ориентир за приложимост: проектът е по-силен, ако кандидатът докаже реална суровинна база, пазар за продукцията и връзка между инвестицията и по-висока добавена стойност. Добра перспектива има модел, който предвижда подготовка за пазар или последваща преработка по друга под-мярка.

 Проектът може да бъде представен като иновативен по смисъла

на под-мярката, ако предвижда специализирано отглеждане на билки, ароматни и медицински култури в стопанство, което досега е било насочено към по-традиционни култури, или прилагане на нов модел за първична подготовка и директна реализация на продукцията.

 Иновативността може да бъде защитена чрез включване на „умни“ решения за управление на стопанството. Така новостта не е само в културата, а и в начина на управление - по-прецизно напояване, по-добър контрол на производството, намаляване на загубите и по-високо качество на продукцията.

Оборудване за картофопроизводство или зеленчукопроизводство и съхранение

Описание на идеята: Модернизиране на стопанство за картофопроизводство или зеленчукопроизводство чрез въвеждане на по-ефективен начин на обработка, засаждане, отглеждане, прибиране и съхранение на продукцията.

Подходящ кандидат: земеделски стопанин - физическо лице или микро предприятие със земеделска дейност, регистриран земеделски стопанин съгласно Закон за подпомагане на земеделските производители (ЗПЗП) най-малко 12 месеца преди кандидатстване. Размер на стопанството: мин. 8000 евро, измерени в стандартен производствен обем (СПО). Понастоящем отглежда или планира да произвежда картофи (или зеленчуци).

Връзка с територията: картофопроизводството е посочено като традиционно за района, а зеленчукопроизводството - като сравнително слабо развито, но с потенциал за подкрепа.

Примерни активи: картофосадачка, картофовадачка, култиватор, фреза, лехообразувател, мулчираща машина, система за капково напояване, резервоар, помпа, хладилно помещение, сортировъчна маса, везни, щайги, палетни колички, навес/склад за продукцията, кантар, малък електрокар, GPS навигация за земеделската техника, датчици за влажност и температура на почвата, метеостанция, контролери за автоматизирано напояване, софтуер за управление на стопанството и агротехническите дейности, температурни датчици и система за контрол

на влажността и вентилацията в склада/хладилното помещение, дрон за наблюдение на площите и състоянието на културите (при спазване на приложимите изисквания за използване на безпилотни летателни системи).

Очакван ефект: намаляване на ръчния труд, по-добро качество на продукцията, възможност за съхранение и продажба в по-подходящ момент, по-добър търговски вид.

Ориентир за приложимост: проектът има по-добра перспектива, когато е обвързан с конкретни площи, реалистични добиви, пазарна реализация и обоснована необходимост от всяка заявена машина или съоръжение.

💡 Иновацията може да бъде в пазарния модел - сортиране, измиване, пакетиране и предлагане на картофи в удобни търговски разфасовки за домакинства, заведения или местни магазини. Това променя позицията на производителя от доставчик на насипна суровина към доставчик на готов за продажба продукт.

Пчеларско стопанство с подобрени условия за добив, първична обработка и съхранение на мед

Описание на идеята: Създаване или модернизиране на пчеларско стопанство чрез подобряване на условията за отглеждане на пчелни семейства, добив, първична обработка и съхранение на собствен мед.

Подходящ кандидат: земеделски стопанин, пчелар или микро предприятие, развиващи и/или планиращи да развиват пчеларство. Минимален размер на стопанството 8000 евро СПО (за съпоставка: 8000 евро СПО в пчеларството се равняват на 110 пчелни семейства).

Връзка с територията: моделът използва природните дадености, растителното разнообразие и възможността за създаване на малък местен продукт с идентичност.

Примерни активи: кошери (при допустимост), пчеларски инвентар, платформа за подвижно пчеларство, центрофуга, матуратори, восъкотопилка, съдове от неръждаема стомана, оборудване за хигиена, съхранение и подготовка на собствен мед за първично предлагане, изграждане, закупуване или поставяне на помещение за добив, първична

обработка и съхранение на мед, включително преместваем обект, когато е пряко свързан с дейността на пчеларското стопанство.

Очакван ефект: повишаване стойността на меда, подобряване на качеството, създаване на разпознаваем продукт, възможност за фермерски пазари, онлайн продажби, туристически обекти и подаръчни комплекти.

Ориентир за приложимост: по-силен е проект, който надгражда съществуващо стопанство, има реален брой пчелни семейства, ясен производствен капацитет и концепция за продажба на готов продукт.

💡 Иновативност: проектът може да бъде надграден като иновативен чрез въвеждане на подвижно пчеларство, дигитален пчеларски дневник, проследимост на партидите, наблюдение на пчелните семейства. Новостта е в по-съвременният начин на управление на стопанството, качеството, хигиената и подготовката на собствената продукция за първично предлагане.

Модернизация на животновъдна ферма

Описание на идеята: Модернизиране на животновъдна ферма чрез подобряване на условията за отглеждане, хранене, поене, хигиена, съхранение на фуражи и управление на производствения процес.

Подходящ кандидат: животновъдно стопанство, отглеждащо говеда, овце, кози или други селскостопански животни. Земеделски стопанин - физическо лице или микро предприятие със земеделска дейност, регистриран земеделски стопанин съгласно ЗПЗП най-малко 12 месеца преди кандидатстване. Размер на стопанството: мин. 8000 евро СПО (за съпоставка: 8000 евро СПО в животновъдството се достигат с: 8 млечни крави; 100 овце – млечни и/или месодайни; 80 кози – майки; 8 свине – майки; 550 кокошки – носачки; 23 щрауса; 70 зайкини - майки)

Връзка с територията: СВОМР отчита добри условия за пасищно животновъдство, наличие на ливади и пасища, както и нужда от инвестиции в обори, автоматизация и качество на продукцията.

Примерни активи: оборудване за хранене и поене, доилна техника, охладителен танк за мляко, хранилки, поилки, боксове, ограждения,

системи за вентилация, торопочистваща техника, оборудване за съхранение на фураж, фуражораздаващо ремарке, малобагажерна техника за обслужване на фермата, електронна идентификация на животните, сензори за проследяване на активност, здравен статус и разгоненост, автоматизирани системи за хранене и поене, датчици за температура, влажност и качество на въздуха в помещенията, видеонаблюдение, софтуер за управление на стадото, дигитален дневник за ветеринарни, репродуктивни и производствени данни, автоматизиран контрол на вентилация, осветление и микроклимат, система за мониторинг на млякото при млечни ферми и роботизирани или полуавтоматизирани решения за почистване и поддръжка на помещенията, системи за почистване, торова площадка, оборудване за биосигурност, малка фотоволтаична система единствено за собствено потребление, изграждане на стопанска сграда (обор).

Очакван ефект: подобряване на условията за отглеждане, намаляване на ръчния труд, по-добра хигиена, по-високо качество на продукцията и по-устойчива дейност.

Ориентир за приложимост: проектът има добра перспектива, когато инвестицията съответства на броя животни, наличната фуражна база, реалните нужди на стопанството и плана за бъдеща реализация на продукцията.

Създаване на овощна градина или модернизация на стопанство с трайни насаждения

Описание на идеята: Създаване на овощна градина или модернизиране на стопанство с трайни насаждения чрез подобряване на начина на засаждане, отглеждане, напояване, растителна защита, прибиране и първично съхранение на продукцията.

Подходящ кандидат: Земеделски стопанин, отглеждащ или планиращ да развива трайни насаждения - сливи, ябълки, круши, череши, праскови, орехи, лешници, малини, къпини или други култури, подходящи за конкретното землище, надморска височина, почви и воден ресурс. Кандидатът трябва да е регистриран земеделски стопанин съгласно ЗПЗП най-малко 12 месеца преди кандидатстване. Размер на стопанството: мин. 8000 евро СПО (за съпоставка: 8000 евро СПО при овощките се

постига при наличие на: 16 дка костилкови плодове - череши, вишни, кайсии, зарзали, праскови и сливи; 11 дка семкови плодове - ябълки и круши; 110 дка орехи; 60 дка бадем или лешник).

Връзка с територията: Моделът е приложим за територии с потенциал за овощарство, малки семейни стопанства, свободни или слабо използвани земеделски площи и възможност за развитие на продукцията с по-висока стойност. Подходящ е и като основа за последваща преработка - сушени плодове, сладка, сиропи, сокове, оцет, ракиени плодове, ядки или директни продажби.

Примерни активи: посадъчен материал, обработки преди засаждане, малогабаритен трактор, фреза, мулчер, косачка, пръскачка, ремарке, техника за междуредова обработка, система за капково напояване, резервоар, помпа, водоспестяващи решения, колове, телена конструкция, противоградна мрежа, техника за резитба, платформи или оборудване за бране, касетки, щайги, палетни колички, хладилно помещение, сортировъчна маса, везни, навес/склад, малък електрокар, GPS навигация, датчици за почвена влажност, метеостанция, контролери за автоматизирано напояване, софтуер за управление на стопанството и дрон за наблюдение на насажденията.

Очакван ефект: създаване или модернизация на устойчиво овощно стопанство, повишаване на добивите и качеството на продукцията, по-добро управление на водата и растителната защита, намаляване на ръчния труд, подобряване на съхранението и възможност за по-добра пазарна реализация.

Ориентир за приложимост: Проектът е по-силен, когато не е представен само като закупуване на техника, а като цялостен модел за модерно овощарство - подходящ избор на култури, напояване, защита от климатични рискове, първична подготовка и реализация на продукцията. Допълнителна тежест може да даде въвеждането на „умни“ технологии, автоматизирано напояване, мониторинг на насажденията и ориентация към местен краен продукт или директен пазар.

 Иновативността може да бъде обоснована чрез въвеждане на модерно, водоспестяващо и прецизно управление на овощното стопанство, в избора на по-слабо застъпени култури, в създаването на малки серии качествена местна продукция или в подготовка за директни продажби и последваща преработка.

Селскостопанска сграда за нуждите на стопанството

Описание на идеята: Изграждане, реконструкция или оборудване на селскостопанска сграда, която обслужва пряко дейността на стопанството - съхранение на продукцията, техника, инвентар, фуражи или осигуряване на по-добри условия за животновъдство.

Подходящ кандидат: Регистриран земеделски стопанин съгласно ЗПЗП най-малко 12 месеца преди кандидатстване с размер на стопанството: мин. 8000 евро СПО, който развива растениевъдно, животновъдно или смесено стопанство и има необходимост от сграда или помещение, пряко свързано със земеделската дейност.

Връзка с територията: Моделът е приложим за малки и средни земеделски стопанства, които имат нужда от по-добри условия за съхранение на продукцията, техника, инвентар, фуражи, препарати, амбалаж или оборудване. Подходящ е и за стопанства, които искат да намалят загубите, да подобрят хигиената, безопасността, проследимостта и организацията на производствения процес.

Примерни активи: строителство, реконструкция или ремонт на селскостопанска сграда, склад, навес, помещение за техника, помещение за фуражи, склад за продукцията, помещение за амбалаж, хладилна камера, товаро-разтоварна зона, рампа, врати, настилки, изолация, вентилация, ел. инсталация, ВиК, осветление, стелажи, палетни колички, малък електрокар, кантар, система за видеонаблюдение, сензори за температура и влажност, автоматизирана вентилация, софтуер за складова наличност и проследимост на продукцията, фотоволтаична електроцентрала (ФЕЦ) за собствени нужди.

Очакван ефект: подобряване на материалната база на стопанството, намаляване на загубите при съхранение, по-добра организация на техниката и продукцията, по-висока хигиена и безопасност, възможност за по-качествена подготовка на продукцията за пазара и по-устойчиво управление на стопанската дейност.

Ориентир за приложимост: Проектът е по-силен, когато сградата не е представена общо като „стопанска постройка“, а е ясно обвързана с конкретна производствена нужда - например склад за картофи,

помещение за билки, навес за земеделска техника, склад за фуражи, сграда за съхранение на инвентар или помещение за първична подготовка на продукцията. Важно е да се докаже собственост или право на ползване на имота, съответствие с устройствените и строителните изисквания, реална връзка със стопанството и недопускане на сграда с жилищно, търговско или туристическо предназначение, прикрита като селскостопанска.

💡 Иновативността може да бъде обоснована чрез създаване на модерна, функционална и енергоефективна стопанска база, която въвежда по-добра организация, контроли и проследимост в земеделското производство. Новостта може да се изразява в автоматизирана вентилация, сензори за температура и влажност, дигитално следене на складови наличности, видеонаблюдение, контрол на достъпа, енергоспестяващо осветление, фотоволтаична система за собствено потребление или други решения, които превръщат сградата в управляема част от производствения процес.

Допълнителни проектни идеи:

1. Закупуване на земеделска техника - малогабаритен трактор (до 50 к.с), ремарке, фреза, мулчер, култиватор, пръскачка, косачка, техника за междуредова обработка, GPS навигация, системи за прецизно земеделие, датчици за влажност и температура, контролери за напояване, метеостанция, софтуер за управление на стопанството, дрон за наблюдение на площи, обследване на посеви и проследяване на състоянието на културите (при спазване на приложимите изисквания за използване на безпилотни летателни системи). Прикачен инвентар за трайни насаждения и лозя - лозарска пръскачка, мулчер, култиватор, платформа, междуредова техника, техника за резитба и поддръжка.

2. Оборудване за зеленчукопроизводство на малки площи - лехообразувател, разсадопосадъчна техника, култиватор, фреза, мулчираща машина, капково напояване, резервоар, помпа, филтри, торовнасяща система, щайги, касетки, возни, сортировъчна маса, малък хладилен шкаф/камера, оборудване за първична подготовка и съхранение на продукцията, датчици за почвена влажност и температура, метеостанция, контролери за автоматизирано напояване, софтуер/дигитален дневник за управление на стопанството, дрон за наблюдение на площите и състоянието на културите.

3. Изграждане, закупуване и оборудване на оранжерии за зеленчукопроизводство, разсадопроизводство или отглеждане на цветя и специализирани култури - оранжерийна конструкция, полиетиленово покритие или поликарбонат, тунелни оранжерии, модулни оранжерии, отоплителна система, вентилация, засенчващи мрежи, система за капково напояване, резервоар, помпа, филтри, торовнасяща система, маси за разсад, стелажи, лехи, мулчиращо фолио, агротекстил, осветление, оборудване за бране и първична подготовка, касетки, везни, малък хладилен шкаф/камера, датчици за температура, влажност и осветеност, контролери за напояване и проветряване, автоматизирано отваряне на прозорци, метеостанция, софтуер за управление на микроклимата, дигитален дневник на производството.

4. Оборудване за производство на култивирани гъби - изграждане на сграда, помещение, стелажни системи, климатична и вентилационна система, овлажнители, контролери за температура, влажност и CO₂, осветление, термоизолация, работни маси, касетки, хладилно съхранение, везни, оборудване за бране, първична подготовка и пакетиране, софтуер за контрол на микроклимата и проследяване на партидите.

5. Изграждане или оборудване на склад за съхранение на земеделска продукция - складово помещение, навес, стелажи, палетни колички, кантар, товаро-разтоварно оборудване, рампа, врати, вентилация, осветление, подова настилка, система за контрол на температура и влажност, видеонаблюдение, противопожарно оборудване, софтуер за складови наличности и проследимост на продукцията.

6. Закупуване на оборудване за хладилно съхранение за плодове, зеленчуци, картофи или билки - хладилна камера, преддверие, стелажи, касетки, палетни колички, температурен контрол, сензори за влажност, автоматизирана вентилация, енергоспестяващо оборудване, термопанели, хладилни агрегати, система за алармиране при отклонения в температурата, софтуер за мониторинг и проследимост.

7. Сортировъчна и пакетираща зона за земеделска продукция - сортировъчни маси, везни, пакетираща машина, вакуум машина или машина за фолиране при приложимост, етикетираща машина, принтер за етикети, щайги, палети, касетки, стелажи, оборудване за търговски разфасовки, работни плокове, миялна зона, малък хладилен шкаф/камера, софтуер за партиди, етикетиране и складови наличности.

**Критерии за оценка на проектите, подадени по под-мярка
II.Г.1 „Инвестиции в земеделски стопанства“, тяхната
тежест и минимален праг на одобрение, съгласно
стратегията:**

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Проектът води до въвеждане на нов за стопанството/ предприятието на бенефициента продукт/техника/ технология	10
Проектът предвижда инвестиции за сторително-монтажни дейности в стопанството	15
Над 50% от инвестициите по проекта са в областта на производството на плодове и/или зеленчукопроизводство и/или трайни насаждания и/или животновъдство/ пчеларство	15
Проектът е за инвестиция в стопанство за производство на биологични суровини и продукти и/или стопанство в преход към биологично производство	10
Проектът допринася за разкриване на ново/нови работни места за не по-малко от 12 месеца. (когато договора е за 6 месеца работното място се отчита като 0.5 бр.)	10
Проектът е свързан с инвестиции за въвеждане на модерни технологии, прецизно и интелигентно земеделие, цифрово икономическо развитие, дигитализация и роботизация, иновации в земеделското производство.	10
В проектното предложение се предвижда използването на местни доставчици на стоки/услуги	10
Наличие на подходящо образование и/или квалификация в сектора	10
Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи (точките не се натрупват, максимален брой 10 т.)	10
Общ брой точки:	100
Проектите, получили по-малко от 15 точки се отхвърлят	

Практически насоки за съответствие с критериите за оценка по под-мярка II.Г.1:

За да получат по-висока оценка, следователно по-добри шансове за финансиране, проектните предложения по под-мярка II.Г.1 „**Инвестиции в земеделски стопанства**“ следва ясно да показват как инвестицията отговаря на критериите за оценка. В таблицата по-долу са представени основните критерии и практически насоки за тяхното обосноваване в проектното предложение.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	НАСОКИ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ
Проектът води до въвеждане на нов за стопанството/предприятието на бенефициента продукт/техника/технология	Кандидатът следва да планира проекта така, че новостта да бъде реална част от инвестицията, а не формално добавен елемент. Най-сигурният подход е да се покаже състоянието „преди - след“ - какво липсва в стопанството сега и какъв нов продукт, техника или технология ще бъде въведен чрез проекта. Не се изисква новостта да представлява определен процент от бюджета, но трябва да бъде конкретна, доказуема и логично свързана с проекта. <i>Пример: Прецизно управление на стопанството чрез съчетаване на специализирана земеделска техника, автоматизирано напояване, датчици за почвена влажност, метеостанция, GPS навигация и дигитален дневник, с цел по-добро планиране на производството, оптимизиране на разходите, контрол на добивите и по-ефективно управление на земеделската дейност.</i>
Проектът предвижда инвестиции за строително-монтажни дейности в стопанството	В проектното предложение трябва да се обясни какво липсва към момента и защо без тези СМР (строително – монтажни работи) инвестицията няма да постигне пълния си ефект. Строителството следва да подобрява организацията на производствения процес, съхранението, хигиената, безопасността, намаляването на загубите или подготовката на продукцията за реализация. Дейностите по СМР да са пряко необходими за земеделската дейност и ясно обвързани с конкретното производство, култури, животни, техника или продукция на стопанството. Не е необходимо СМР да покрива определен процент от <i>бюджета на проекта</i>.

	<i>Пример: Изграждане, реконструкция, ремонт или преустройство на селскостопанска сграда, склад, навес, помещение за техника, помещение за съхранение на продукция, фуражи, амбалаж или инвентар, изграждане на кантар, както и свързани с тях настилки, рампи, врати, вентилация, ел. и ВиК инсталации; фотоволтаична система за собствено потребление.</i>
Над 50% от инвестициите по проекта са в областта на производството на плодове и/или зеленчуко-производство и/или трайни насаждения и/или животновъдство/пчеларство	Основната част от бюджета на проекта - над 50% следва да е насочена именно към тези приоритетни направления. Важно е кандидатът ясно да покаже кои активи попадат в обхвата на критерия и какъв е техният дял от общата стойност на инвестицията. <i>Примери:</i> <i>техника за зеленчукопроизводство: лехообразовател, разсадопосадъчна техника, мулчираща машина, капково напояване, резервоари и помпи, стопанска постройка или ФЕЦ за собствено потребление;</i> <i>техника и оборудване за овощни градини, лозя и ягодоплодни култури: малогабаритен трактор, фреза, мулчер, пръскачка, ремарке, противоградна мрежа, колове, телена конструкция, техника за резитба и бране;</i> <i>оборудване за животновъдни ферми: хранилки, поилки, доилна техника, охладителен танк за мляко, фуражораздаващо ремарке, вентилация, боксове, ограждения, торопочистваща техника, ФЕЦ за собствено потребление</i> <i>оборудване за пчеларство: кошери, центрофуга, вани за разпечатване, матуратори, восъкотопилка, помещение и оборудване за съхранение и първична подготовка на пчелни продукти.</i>
Проектът е за инвестиция в стопанство за производство на биологични суровини и продукти и/или стопанство в преход към биологично производство	Инвестицията е пряко свързана с производство на биологични суровини и продукти, или култури в преход към биологично производство. Критерият позволява кандидатите с намерение за преминаване към биологично производство да планират проекта си предварително, да сключат договор с контролиращо лице и така да получат точки за култури в преход.

	Съответствие с критерия се доказва чрез договор с контролиращо лице, сертификат или друго писмено доказателство за включване в система за контрол, както и чрез ясно посочване кои култури, животни, площи или продукти са обхванати от биологичния статус.
Проектът допринася за разкриване на ново/нови работни места за не по-мако от 12 месеца	Едно ново работно място може да се обвърже с увеличен капацитет, нова техника, нова технология, ново производство или разширяване на дейността. Пример: оператор на земеделска техника, работник в животновъдна ферма, пчелар, работник по отглеждане и прибиране на продукцията, специалист по първична подготовка, сортиране и съхранение, служител за обслужване на склад/ хладилна камера, агротехнически работник, техник за поддръжка на оборудване или служител, ангажиран с дигитално управление, проследимост и пазарна реализация на продукцията.
Проектът е свързан с инвестиции за въвеждане на модерни технологии, прецизно и интелигентно земеделие, цифрово икономическо развитие, дигитализация и роботизация, иновации в земеделското производство	Кандидатът следва да планира проекта така, че инвестицията реално да въвежда по-модерен, цифров или прецизен начин на управление на земеделската дейност. Инвестициите в модерни технологии водят до по-точни обработки, по-ниски разходи, по-добро качество, по-малко загуби, по-ефективно използване на вода, енергия и труд, и по-добра проследимост на производствения процес. Не е необходимо инвестицията в модерна технология да покрива определен процент от бюджета на проекта. Пример: GPS навигация, системи за прецизно водене на земеделска техника, датчици за почвена влажност и температура, метеостанция, контролери за автоматизирано напояване, дрон за наблюдение на площите, софтуер за управление на стопанството, дигитален дневник, автоматизирани системи за хранене, поене, вентилация, микроклимат или съхранение на продукцията. Добре е да се посочи какви функции инвестицията допринася за модерно земеделие - GPS, ISOBUS (универсален протокол за комуникация между трактор и прикачен инвентар), автоматично управление, картиране, контрол на нормата, сензори, софтуер или връзка с други системи в стопанството.

В проектното предложение се предвижда използването на местни доставчици на стоки/услуги	В проектното предложение следва да бъде описано какви местни ресурси, продукти и/или услуги са необходими за осъществяване на дейността, както и от кои местни доставчици ще бъдат осигурени. Тези доставчици могат да бъдат съществуващи или бъдещи местни партньори в обичайната стопанска дейност на кандидата, чрез които се доказва връзката на проекта с местната икономика. Не е указан % или стойност на планираните за използване местни стоки/услуги. <i>Пример: местни суровини, фуражи, сено, слама, посадъчен материал, семена, разсад, биотор, оборски тор, препарати, разрешени за съответния тип производство, амбалаж, касетки, щайги, палети, опаковки, етикети, горива и консумативи за текущата дейност, както и транспортни, логистични, складови, ветеринарни, агротехнически, ремонтни, сервизни, лабораторни, счетоводни, рекламни, дигитални или други услуги, които са част от производствения и пазарния процес по принцип (и не са свързани с изпълнението на проекта по същество).</i>
Наличие на подходящо образование и/или квалификация в сектора	То може да бъде аграрно, ветеринарно, техническо или икономическо образование със земеделска насоченост, курсове за земеделски стопани, обучения за растителна защита, работа със земеделска техника, животновъдство, пчеларство, биологично производство, управление на стопанство или прецизно земеделие. <i>Изискването може да е обект на допълнителни разяснения в условията за кандидатстване по мярката.</i> <i>По-силно защитими са проекти, при които квалификацията е пряко свързана с конкретната инвестиция - например овощар с обучение по растителна защита, животновъд с опит и квалификация в сектора, пчелар с удостоверение за обучение или кандидат, който притежава документ за успешно преминато обучение за работа с нова техника, цифрови системи, автоматизирано напояване или друго специализирано оборудване в сферата на земеделието.</i>

Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи	Проектът е представен от кандидат, който попада в една от посочените групи - лице на възраст до 40 години, жена или представител на уязвима група. При кандидати - юридически лица изискването е изрично разписано в конкретните условия за кандидатстване. Съответствието следва да бъде ясно описано и доказано с приложими документи. <i>Пример: млад земеделски стопанин до 40 години, жена земеделски производител, жена собственик/управител на предприятие, кандидат от уязвима група или предприятие, в което собственикът на капитала е представител на такава група.</i>
---	--

***Инвестиции в переработка
на селскостопански продукти***

**Под-мярка II.Г.2 „Инвестиции в преработка на
селскостопански продукти”**

ПАРАМЕТРИ НА ПОДПОМАГАНЕТО

Параметър	Стойност/Условие
Потенциални кандидати	Регистрирани като земеделски стопани, като минималният стандартен производствен обем (СПО) на земеделското им стопанство е с равностойност не по-малко от 8000 евро
Минимален размер	10 000 евро без ДДС
Максимален размер	150 000 евро без ДДС
Интензитет на финансовата помощ	50 % от общите допустими разходи за проекти, представени от микро, малки или средни предприятия

Примерни проектни идеи за преработка:

***Малък цех за сладка, сиропи и консервирани
продукти***

Описание на идеята: Организиране на малко производство, което използва сезонна земеделска продукция и я превръща в готови храни с по-дълъг срок на съхранение и по-добра пазарна стойност.

Подходящ кандидат: земеделски стопанин, преработвател, семейно предприятие или микро фирма.

Връзка с територията: моделът отговаря на потребността от преработка на плодове и зеленчуци и създаване на добавена стойност към местната продукция.

Примерни активи: миялна машина, белачка, резачка, варочен съд, пастьоризатор, пълначна и затваряща машина, автоклав при нужда, етикетираща машина, хладилна камера, стелажи, везни, оборудване за

анализ, мивки и работни маси от неръждаема стомана, складова зона, възобновяеми енергийни източници (ВЕИ) за собствено потребление, енергоспестяващо оборудване.

Очакван ефект: преминаване от продажба на суровина към готов продукт, по-висока цена, по-дълъг срок на съхранение, възможност за местен бранд и директни продажби.

Ориентир за приложимост: силен проект е този, който доказва източник на суровина, рецептури, технология, пазар, опаковка и ясна търговска концепция. Само оборудване без продуктова и пазарна логика би било недостатъчно убедително.

 Новостта може да се изразява както в самия продукт - рецепти с местни суровини, по-малки серии, сезонни вкусове, продукти без добавена захар или с традиционен вкус, така и в начина на производство и реализация: модерно оборудване, проследимост на суровините, етикетиране и брендиране, онлайн продажби, фермерски щандове, партньорства с места за настаняване и туристически обекти.

Сушилня и пакетираща линия за билки, плодове и шипка

Описание на идеята: Създаване на малко производство за сушене, сортиране и пакетиране на билки, плодове, шипка или други местни земеделски суровини. Идеята е подходяща за кандидати, които искат да използват сезонна продукция и да я превърнат в по-траен, удобен за съхранение и по-лесен за реализация краен продукт.

Подходящ кандидат: земеделски стопанин, микро предприятие или преработвател.

Връзка с територията: моделът включва преработка на местни билки, ароматни култури, горски и планински ресурс, както и възможността за продукти с местна идентичност.

Примерни активи: сушилня или сушилна камера, оборудване за прием, почистване, сортиране, рязане, дробене, калибриране и пресяване на суровината, работни маси, съдове и стелажи, машини за смесване, дозиране, пакетиране, запечатване и етикетиране, влагомер, везни,

оборудване за контрол на температура, влажност и качество, складово помещение или оборудване за сухо, хладно и хигиенично съхранение, оборудване за производство на чаени смеси, подправки, сушени плодове или комбинирани продукти, софтуер за проследимост на партидите и фотоволтаична система за собствено потребление, когато е пряко свързана с енергийните нужди на производството.

Очакван ефект: създаване на продукт с по-висока стойност, намаляване на загубите, по-дълъг срок на съхранение, възможност за онлайн продажби, фермерски пазари, туристически магазини и партньорства.

Ориентир за приложимост: проектът е по-конкурентен, ако е обвързан с конкретни суровини, постоянство в качеството, продуктова линия и реални канали за продажба.

 Иновативност: Проектът може да въведе нова продуктова линия от сушени билки, шипка, плодове или чаени смеси с местна идентичност. Иновативният елемент може да бъде и в технологията - енергоефективна сушилня, контрол на влажност, стандартизирано качество и онлайн продажби.

Малка мандра или оборудване за преработка на мляко

Описание на идеята: Организиране на малко производство за преработка на мляко в краен продукт с по-висока добавена стойност и по-добри възможности за пазарна реализация.

Подходящ кандидат: животновъдно стопанство или микро предприятие с достъп до сигурна млечна суровина.

Връзка с територията: моделът е приложим при наличие на пасищно животновъдство и потребност от по-висока стойност на животинската продукция.

Примерни активи: оборудване за прием, охлаждане, пастьоризация, ферментация, подсирване, отцеждане, зреене, съхранение, дозиране, опаковане и етикетиране на мляко и млечни продукти; пастьоризатор, сиренарска вана, вана за кисело мляко, хладилна камера, съдове от неръждаема стомана, работни маси, мивки, опаковъчна и етикетираща

техника, лабораторно оборудване за контрол на качеството, СІР система (почистване на място), оборудване за хигиена и безопасност, складово оборудване, специализиран транспорт, софтуер за проследимост на партидите и управление на производството, фотоволтаична система за собствено потребление, когато е пряко свързана с енергийните нужди на мандрата, както и сграда/помещение за извършване на дейността.

Очакван ефект: намаляване на зависимостта от ниски изкупни цени, създаване на собствен млечен продукт, по-добра пазарна реализация и възможност за директни продажби.

Ориентир за приложимост: това е по-комплексен модел и е подходящ предимно за кандидати с опит, суровинна база, ясен пазар и готовност да покрият нормативните изисквания за безопасност на храните.

💡 Иновативност: производство на бутикови млечни продукти от местна суровина, затваряне на цикъла „ферма - преработка - краен продукт“, производство на малки серии с местна идентичност, модерно оборудване за контрол на качеството, проследимост и безопасност на храните, директна реализация чрез фермерски магазин, доставки, партньорства с туристически обекти, заведения и местни пазари. Така проектът превръща животновъдната дейност от продажба на сурово мляко в устойчив модел за местен продукт, разпознаваем на територията

Малък цех за месни продукти, транжиране и пакетиране

Описание на идеята: Организиране на малко производство за подготовка, транжиране, преработка и пакетиране на месо в продукти с по-висока добавена стойност и по-добри възможности за реализация.

Подходящи кандидати: Земеделски стопани с животновъдна дейност, месопреработватели, микро предприятие или малък семеен бизнес с достъп до местна суровина и желание за производство на продукти с по-висока добавена стойност.

Връзка с територията: Моделът е приложим при наличие на животновъдни стопанства, традиции в домашното производство на месни продукти и търсене на местни храни от домакинства, туристически обекти, заведения и фермерски пазари. Подходящ е за развитие на

малки серии продукти с местна идентичност - суджук, луканка, сушено месо, колбаси, месни деликатеси или вакуумирани разфасовки.

Примерни активи: хладилна камера, транжорни маси, професионални ножове и стерилизатори, месомелачка, смесител, пълначка, кутер, вакуум машина, камера за зреене/сушене, пушилня (при допустимост), везни, етикетираща машина, опаковъчна машина, миялно оборудване, стелажи, колички, климатизация, вентилация, система за проследимост, софтуер за складови наличности и етикетирание. Изграждане, реконструкция или доставка на сграда/ помещение за извършване на дейността.

Очакван ефект: повишаване на добавената стойност на животинската продукция, създаване на местен краен продукт, разширяване на пазарната реализация, намаляване на зависимостта от продажба на суровина и възможност за директни продажби, доставки към заведения и туристически обекти.

Ориентир за приложимост: Проектът е по-силен, когато е представен като малка, контролирана и професионална преработка, а не като „домашно производство“. Необходимо е да се обосноват произходът на суровината, пазарът, капацитетът, хигиенните изисквания, регистрационният режим и съответствието с изискванията за безопасност на храните.

 Иновативността може да бъде обоснована чрез създаване на малки серии месни продукти с местен характер, проследим произход на суровината, модерно оборудване за контрол на температура, влажност и зреене, вакуумиране, етикетирание и директна реализация. Новостта може да бъде и в изграждането на къса верига „местна суровина - преработка - краен продукт“, както и в предлагането на продукти за туристически обекти, дегустации, фермерски пазари и онлайн поръчки.

Малък цех за натурални сокове, нектари и плодови напитки

Описание на идеята: Организиране на малко производство за преработка на плодове в натурални сокове, нектари, студено пресовани напитки или плодови основи с по-висока добавена стойност и по-добри възможности за директна реализация.

Подходящ кандидат: Земеделски стопанин с овощни насаждения, производител на плодове, микро предприятие или малък преработвател, който иска да използва местна суровина и да я превърне в краен пазарен продукт.

Връзка с територията: Моделът е приложим при наличие на овощарство, дребни производители на плодове, сезонна продукция и нужда от оползотворяване на плодове, които не се реализират добре като пресен продукт. Подходящ е за свързване със земеделски производители, туристически обекти, заведения, фермерски пазари и магазини за местни храни.

Примерни активи: линия за прием, измиване, сортиране и подготовка на плодове, оборудване за раздробяване, пресоване, филтриране, термична обработка, пастьоризация, охлаждане, дозиране, пълнене, затваряне, етикетиране и опаковане на готовата продукция; съдове от неръждаема стомана, работни маси, мивки, везни, касетки, стелажи, хладилно и складово оборудване, оборудване за хигиена и контрол на качеството, система за проследимост, софтуер за партиди, складови наличности и етикетиране, както и сграда/помещение за извършване на дейността.

Очакван ефект: оползотворяване на местна продукция от овощни видове, намаляване на загубите от непродадени плодове, създаване на продукт с по-висока добавена стойност, възможност за целогодишни продажби и разширяване на пазара чрез малки серии, брандиране и директна реализация.

Ориентир за приложимост: Проектът е по-силен, когато е свързан с реална местна суровина и ясно дефиниран продукт, например сок от ябълки, арония, круши, сливи, малини, къпини, грозде или смесени сезонни напитки. Добре е да се обосноват капацитетът, сезонността, съхранението, пазарните канали, етикетирането и възможността за партньорства със земеделски стопани, заведения, магазини и туристически обекти.

 Иновативност: производство на натурални напитки от местна суровина, малки сезонни серии, продукти без добавена захар, функционални комбинации с билки или плодове, модерна линия за пастьоризация, проследимост на партидите и брандиране с териториална идентичност.

Новостта е в превръщането на сезонната плодова продукция в стабилен, разпознаваем и пазарен продукт, който може да се предлага целогодишно.

Допълнителни проектни идеи

1. Малка дестилерия за етерично-маслени култури - дестилационен казан, охладител, парогенератор при приложимост, съдове за съхранение, сепаратор за етерично масло, оборудване за подготовка на суровината, сушилня, стелажи или зона за предварително съхранение, помпи, филтри, везни, базова лабораторна апаратура, работни маси, опаковъчна и етикетаща зона, система за проследимост на партидите.

2. Производство на пелети или брикети от дървесни и растителни остатъци - дробилка, сушилня, пелет преса или брикет преса, шнекове, сито, бункери, транспортъри, пакетираща машина, везни, стелажи, склад за суровина и готова продукция, прахоуловителна/аспирационна система, оборудване за контрол на влажността и качеството, при внимателна предварителна проверка на екологичните, противопожарните и разрешителните изисквания.

**Критерии за оценка на проектите, подадени по под-мярка
II.Г.2 „Инвестиции в преработка на селскостопански
продукти”, тяхната тежест и минимален праг на одобрение,
съгласно стратегията:**

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	ТОЧКИ
Проектът въвежда иновативност - прилагане на нови за територията продукт и/или услуга, и/или добри практика	20
Проектът включва преработка на собствени и/или произвеждани на територията на МИГ земеделски суровини/продукти	20
Проектът включва преработка на суровини от чувствителните сектори - животновъдство, плодове и зеленчуци, етерично- маслени и медицински култури	15
Проектът допринася за създаване на нови работни места:	10
- <i>едно постоянно работно място</i>	5
- <i>две и повече постоянни работни места</i>	10
Проектът допринася за подобряване на пазарната реализация на кандидата или за скъсяване на веригата на доставка	15
Проектът е за инвестиции за производство на био-енергия за собствени нужди или за подобряване на енергийната ефективност на самото предприятие	10
Проектът е за инвестиции, допринасящи за ограничаване изменението на климата и/или щадя компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)	5
Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи (точките не се натрупват, максимален брой 10 т.)	5
Общ брой точки:	100
Проектите, получили по-малко от 15 точки, се отхвърлят.	

Практически насоки за съответствие с критериите за оценка по под-мярка II.Г.2:

За да получат по-висока оценка, следователно по-добри шансове за финансиране, проектните предложения по под-мярка II.Г.2 „Инвестиции в преработка на селскостопански продукти“ следва ясно да показват как инвестицията отговаря на критериите за оценка. В таблицата по-долу са представени основните критерии и практически насоки за тяхното обосноваване в проектното предложение.

КРИТЕРИИ ЗА ОЦЕНКА	НАСОКИ ЗА СЪОТВЕТСТВИЕ
Проектът въвежда иновативност - прилагане на нови за територията продукт и/или услуга, и/или добри практика	<i>Новостта</i> може да бъде нов продукт, нова услуга или прилагане на добра практика, която до момента не е развита или не е разпознаваема на местно ниво. Най-сигурният подход е още в проектната идея да се провери какво реално липсва на територията и инвестицията да бъде описана като отговор на тази липса. Нови за територията продукт, услуга или добра практика в преработката на селскостопански продукти могат да бъдат: - <i>нови продукти:</i> с намалено съдържание на захар (или без захар) като сладка, зеленчукови сосове, плодови пюрета, сиропи или сезонни серии с местна идентичност. - <i>нова продуктова линия:</i> сладка и сиропи с намалено съдържание на захар, студено пресовани сокове, сушени плодове и билки, млечни продукти в малки серии, вакуумирани или пакетирани продукти с местна идентичност, - <i>нова технология:</i> вакуум-изпарител, пастьоризатор, сушилня с контрол на температурата, линия за пълнене, етикетирание и партидно проследяване. - <i>нов начин на организация на дейността</i> - използване на местна суровина, проследимост на партидите, модерно оборудване за безопасност и качество на храните, етикетирание, брандиране, - <i>нови начини за реализация на произведената продукция:</i> онлайн продажби, директни доставки и партньорства със земеделски стопани, магазини, заведения и туристически обекти.

	Като добри практики при проектите за преработка могат да се посочат: <i>въвеждането на организиран производствен поток; проследимост на суровината и партидите; използване на местна земеделска продукция; създаване на краен брандиран продукт; модерно опаковане и етикетирание; разнообразни канали за директна реализация; намаляване на загубите от сезонна продукция и по-ефективно използване на вода, енергия и суровини.</i>
Проектът включва преработка на собствени и/или произвеждани на територията на МИГ земеделски суровини/ продукти	Кандидатът следва да планира проекта така, че преработката да стъпва върху собствената му земеделска суровина и/или върху суровина, произвеждана на територията на МИГ. В проектното предложение следва ясно да се посочат коя е суровината, кой я произвежда, в какво количество е нужна и как ще се осигурява устойчиво. В случай на местна суровина към проекта се представят договори за закупуване и/или доставки, предварителни споразумения или намерения за изкупуване от местни производители. <i>Пример: изграждане и оборудване на малък цех за преработка, в който основната суровина се осигурява от собственото стопанство на кандидата и/или от земеделски производители от територията на МИГ Пещера - Брацигово. Плодове и зеленчуци за сладка, сиропи, сокове, лютеници и консерви; мляко за млечни продукти; месо за месни продукти; билки, шипка или плодове за сушене, пакетиране или други преработени продукти.</i> - <i>проектът може да използва и други местно произвеждани земеделски суровини, когато е ясно доказана връзката между местното производство, планираната преработка и крайния продукт. например: зърно, семена, ядки или маслодайни култури. Такива проекти могат да бъдат свързани с производство на брашна, студено пресовани масла, тахани, ядкови или семенни пасты.</i>
Проектът включва преработка на суровини от чувствителните сектори - животновъдство, плодове и зеленчуци, етерично-маслени и медицински култури	За да получи точки по този критерий, кандидатът следва да насочи проекта към преработка на суровини от изрично посочените чувствителни сектори - животновъдство, плодове и зеленчуци, етерично-маслени и медицински култури. Най-сигурният подход е още при избора на проектна идея да се провери дали основната суровина попада в тези сектори и дали именно нейната преработка е водеща в инвестицията.

	<i>Пример: мляко за производство на сирене, кашкавал, кисело мляко или други млечни продукти; месо за месни продукти и разфасовки; плодове и зеленчуци за сладка, сиропи, сокове, лютеници, консерви, сушени или пастьоризирани продукти; плодове и зеленчуци - за замразени или охладени храни; билки, шипка, лавандула, маслодайна роза, етерично-маслени и медицински култури за сушене, пакетиране, дестилация или производство на продукти на база растителна суровина.</i>
Проектът допринася за създаване на нови работни места	<i>Чрез проекта се създава едно или повече нови работни места, необходими за функционирането на предприятието съгласно предвидения технологичен процес/ технологичен проект. Новата заетост произтича от капацитета, оборудването и организацията на производството.</i> <i>Пример: оператор на технологична линия, работник в цех за преработка, служител за прием и подготовка на суровина, оператор на пастьоризатор, сушилня, пълначна или пакетираща машина, служител за етикетиране и склад, отговорник по качество и проследимост, шофьор/доставчик при директни продажби или служител за онлайн поръчки и пазарна реализация.</i>
Проектът допринася за подобряване на пазарната реализация на кандидата или за скъсяване на веригата на доставка	<i>Проектът трябва да показва как инвестицията ще помогне на кандидата да реализира продукцията си по-пряко, по-разпознаваемо и при по-добри пазарни условия. Най-сигурният подход е да се опише как продукцията се реализира сега и как проектът ще съкрати пътя от производителя до клиента и ще подобри условията за продажба. Не е необходимо инвестицията, насочена към критерия да покрива определен процент от бюджета на проекта</i> <i>Пример: инвестиции в активи за пазарна реализация - опаковъчно и етикетиращо оборудване, търговски разфасовки, брендиране, хладилно съхранение, специализиран транспорт за доставки (при допустимост), софтуер за заявки, онлайн каталог или електронен магазин.</i> <i>Скъсяването на веригата на доставка може да се обоснове, когато кандидатът преминава от продажба на суровина към продажба на собствен</i>

краен продукт, като по този начин намалява зависимостта от прекупвачи и посредници и/или изгражда пряка връзка „местна суровина - преработка - краен клиент“.

Пример: Кандидатът отглежда зеленчуци и изгражда малък цех за производство на лютеница, зеленчукови сосове, туршии или пастьоризирани зеленчукови смеси, които продава директно в търговски разфасовки към магазини, фермерски пазари, заведения, крайни клиенти.

Пример: Кандидатът отглежда череши или други плодове и инвестира в цех за сладка, сиропи, сокове, плодови пюрета или сушени плодове, като вместо да продава само сурова сезонна продукция, създава краен продукт с по-дълъг срок на годност и собствен бранд.

Пример: Кандидатът отглежда животни за мляко и изгражда малка мандра или закупува оборудване за производство на сирене, кашкавал, кисело мляко или извара, като преминава от продажба на сурово мляко към директна реализация на готови млечни продукти.

Пример: Предлагане на нови търговски разфасовки, подходящи за директна продажба към крайни клиенти: фермерски пазари, магазини, заведения, туристически обекти, хотели, къщи за гости или онлайн поръчки.

Проектът е за инвестиции за производство на био-енергия за собствени нужди или за подобряване на енергийната ефективност на самото предприятие

Производството на биоенергия за собствени нужди може да бъде приложимо, когато предприятието използва подходящи остатъчни суровини от производствения процес или земеделска дейност.

Пример: растителни остатъци, костилки, дървесна биомаса, отпадъци от сушене или други органични материали - при спазване на приложимите технически, екологични и разрешителни изисквания.

За подобряване на енергийната ефективност проектът следва ясно да покаже как инвестицията ще намали разходите за енергия в производствения процес, съхранението, охлаждането, сушенето, вентилацията или осветлението на предприятието.

	<i>Примери: енергийно ефективно технологично оборудване, хладилни камери и агрегати с по-нисък разход на електроенергия, енергоспестяващо осветление, топлоизолация на производствени и складови помещения, автоматизирано управление на отопление, охлаждане, вентилация и микроклимат, енергоспестяващи помпи, двигатели, сушилни, пастьоризатори или други машини с по-нисък енергиен разход, съоръжения за производство на енергия за собствено потребление, включително биоенергия от подходящи остатъчни суровини.</i>
Проектът е за инвестиции, допринасящи за ограничаване изменението на климата и/или щади компонентите на околната среда - почви, води, въздух, отпадъци (по технически параметри)	<i>В проекта следва да се включат инвестиции, чиито технически параметри доказуемо допринасят за по-ниско потребление на ресурси, намаляване на емисии или по-добро управление на отпадъците. Съответствието следва да се подкрепи с технически характеристики, оферти, спецификации или енергийни/екологични показатели на оборудването, от които да е видно как инвестицията щади водите, въздуха, почвите и/или намалява количеството отпадъци или разхода на енергия и суровини.</i> <i>Примери: енергийно ефективни машини с по-нисък разход на електроенергия, водоспестяващо миялно и технологично оборудване, хладилни агрегати с висок енергиен клас, сушилни, пастьоризатори или котли с оптимизиран разход на енергия, системи за контрол на температура, влажност и вентилация, филтриращи или пречиствателни съоръжения (при допустимост), оборудване за разделно събиране и временно съхранение на производствени отпадъци, използване на рециклируеми или биоразградими опаковки, както и софтуер за проследяване на суровини, партии, загуби и остатъчни материали.</i>
Проектът е представен от потенциални бенефициенти на възраст до 40 години или жени, или представители на уязвими групи	<i>Проектът е представен от кандидат, който попада в една от посочените групи - лице на възраст до 40 години, жена или представител на уязвима група. При кандидати - юридически лица изискването е изрично разписано в конкретните условия за кандидатстване. Съответствието следва да бъде ясно описано и доказано с приложими документи.</i>

Настоящият информационен материал е изготвен във връзка със Споразумение за изпълнение на Стратегия за водено от общностите местно развитие № РД 50-191/11.02.2026 г. и АДБФП № РД 50-204/17.02.2026 г. за управление, мониторинг и оценка на стратегията на МИГ Пещера-Брацигово и нейното популяризиране от Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони на Република България за периода 2023 – 2027 г.

 www.migpb.eu
www.eufunds.bg

 office@migpb.eu

 гр. Пещера,
ул. Иван Попов 11
(Ритуална зала)

